

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 8	Antal sidor 2
Dokumentägare Thomas Hollowell Biträdande smittskyddsläkare	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2025-06-05	Giltig t.o.m. 2027-06-05

Vaccination mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR) - vuxna

Gäller för: Hälso- och sjukvård, Kommunal vård och omsorg

Bakgrund

De senaste åren har det rapporterats ett flertal utbrott av mässling i stora delar av Europa med tiotusentals smittade.

Det har även förekommit flera mindre utbrott i Sverige där smittexponering även skett inom vården, till exempel på vårdcentraler och akutmottagningar.

Allmän vaccination mot mässling infördes i Sverige 1971 men vaccinationstäckningen var låg under första delen av 70-talet. 1982 infördes MPR-vaccination med två doser. De flesta värmlänningar har idag ett skydd mot mässling; äldre personer genom att ha haft sjukdomen och yngre genom vaccination. Genomgången mässling ger ett livslångt skydd och två doser vaccin ger ett mycket långvarigt skydd.

Principer för bedömning av immunitet mot mässling

- **Personer födda före 1960**
 - I stort sett alla har haft mässling.
 - I regel ej aktuellt att vaccinera.
- **Personer födda 1960–1969**
 - Nästan alla har haft mässling, ca 5–10 procent har inte haft mässling. Personer födda i slutet av 60-talet kan ha erbjudits vaccination i förskoleåldern om de inte redan hade haft mässling.
 - Bör vaccineras med två doser (ett år mellan doserna) vid osäkerhet.
- **Personer födda 1970–1974**
 - Många har haft mässling. En del har vaccinerats med mässlingvaccin under andra levnadsåret. De flesta har vaccinerats med en dos MPR-vaccin i skolan. Majoriteten har alltså fått minst en dos vaccin mot mässling.
 - Vid tveksamhet kring sjukdom/vaccination kan två doser ges (ett år mellan doserna). Om man är säker på en dos men tveksam över andra dosen kan ytterligare en dos vaccin ges.
- **Personer födda 1975–1980**
 - En avtagande andel har haft mässling. Nästan alla har vaccinerats med mässlingvaccin under andra levnadsåret. De flesta har även vaccinerats med en dos MPR-vaccin i skolan. Majoriteten har alltså fått två doser vaccin mot mässling.
 - Vid osäkerhet kan en enstaka dos vaccin ges.
- **Personer födda 1981 och senare**
 - De flesta har inte haft mässling. Nästan alla har fått två doser MPR-vaccin. De som inte vet att de avstått från vaccination kan anses vara fullvaccinerade.

Om det är oklart huruvida en person tidigare fått mässlingvaccination, kan vaccination ges utan föregående serologisk immunitetstestning. Det föreligger ingen ökad biverkningsrisk om en person vaccineras trots tidigare givna vaccinationer.

Serologisk testning kan vara aktuellt att ta i undantagsfall efter individuell bedömning.

Asylsökande och nyanlända uppvuxna i andra länder

När det gäller barn och ungdomar finns det särskilda riktlinjer från barnhälsovården respektive elevhälsan i Värmland, [se elevhälsans riktlinjer](#). I övrigt får man ta individuell ställning enligt samma riktlinjer som ovan för personer med oklar immunitet.

[Beslutsunderlag - Rekommendation gällande smittskyddsinsatser till personer som ankommer till Sverige från Ukraina \(folkhälsomyndigheten.se\)](#)

Personal inom hälso- och sjukvård samt kommunal vård och omsorg

Alla som arbetar vårdnära inom hälso- och sjukvård bör ha skydd mot mässling (genomgången sjukdom eller fullgjord vaccination). All personal i Region Värmland som arbetar i hälso- och sjukvårdens lokaler där patienter befinner sig erbjuds kostnadsfri vaccination mot mässling om grundskydd saknas, [RIK-31580 Vaccination av personal inom hälso- och sjukvård i Region Värmland](#).

Aktuellt vaccin

Kombinationsvaccin med mässling, påssjuka och röda hund (MPR-vaccin) – för närvarande är M-M-RVAXPRO upphandlat för Region Värmland.

Dosering och hantering av vaccin

Se [FASS](#).

Biverkningar

MPR-vaccinet är ett så kallat levande försvagat vaccin och kan ge en lindrig form av sjukdom. Feber och ett blekt utslag kan förekomma 7–10 dagar efter vaccination. Lokal smärta och rodnad vid injektionsstället är vanligt men snabbt övergående. För mer information, se [FASS](#).

Kontraindikationer

- Allvarlig immunbrist eller pågående immunsuppressiv behandling
- Graviditet (graviditet ska även undvikas en månad efter vaccination)
- Säkerställd överkänslighet mot någon beståndsdel i vaccinet
- Pågående infektion med hög feber.

Skyddseffekt

MPR-vaccin finns det mycket stor erfarenhet av över hela världen. Vaccinet ger bra skydd hos de flesta (ca 95 procent) redan efter en dos men för att få ett långtidsskydd krävs två doser.

Ordination

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter ska MPR-vaccination till vuxna ordinerars av läkare. Ordinationen ska registreras och dokumenteras direkt i Mittvaccin. Hälsodeklaration fylls i digitalt i Mittvaccin.

Referenser

[Mässling – om vaccination — Folkhälsomyndigheten \(folkhälsomyndigheten.se\)](#)

Dokumentet är utarbetat av: Thomas Hollowell Thomas Hollowell